

WEGELJUS
KURSER & KONserter

FOLKMUSIKENS

ABC

Om finlandssvensk folkmusik

Marianne Maans 2022

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<i>Inledning</i>	3
1. Allmänt	4
2. Finlandssvensk folkmusik	5
3. Sång	6
3.1. <i>Tidiga sångformer</i>	6
3.2. <i>Vaggvisor</i>	6
3.3. <i>Medeltidsballader</i>	6
3.4. <i>Sångelekar</i>	7
3.5. <i>Lyriska kärleksvisor</i>	7
3.6. <i>Barnvisor och ramsor</i>	8
3.7. <i>Skämtvisor</i>	8
3.8. <i>Sjömansvisor</i>	8
3.9. <i>Ceremoni- och högtidsvisor</i>	9
3.10. <i>Andliga visor</i>	9
3.11. <i>Trall och sång till dans</i>	9
4. Instrument	10
4.1. <i>Vinare, rytm- och rasselinstrument</i>	11
4.2. <i>Blåsinstrument</i>	12
4.2.1. <i>Flöjter</i>	12
4.2.2. <i>Mungiga</i>	12
4.2.3. <i>Horn och lurar</i>	13
4.2.4. <i>Rörbladsinstrument</i>	13
4.3. <i>Knäppinstrument</i>	13
4.4. <i>Stråkinstrument</i>	14
4.4.1. <i>Stråkharpa</i>	14
4.4.2. <i>Nyckelharpa</i>	14
4.4.3. <i>Vévlira</i>	15
4.4.4. <i>Fiddla och fiol</i>	15
4.4.5. <i>Psalmodikon</i>	16
4.4.6. <i>Övriga stråkinstrument</i>	16
4.5. <i>Munspel, dragspel och orgelharmonium/tramporgel</i>	16
5. Spelmansmusikens repertoar	17
5.1. <i>Marsch</i>	17
5.2. <i>Längdans</i>	17
5.3. <i>Polonäs</i>	17
5.4. <i>Menuett</i>	17
5.5. <i>Polska</i>	18
5.6. <i>Kadrilj</i>	18
5.7. <i>Vals</i>	18
5.8. <i>Purpuri</i>	19
5.9. <i>Polka</i>	19
5.10. <i>Schottis</i>	19
5.11. <i>Mazurka, hambo och andra danser</i>	19
6. Folkmusikens utveckling	20
Litteraturförslag	21

Bilagor: Repertoarexempel.....22

Sångtradition:

Vaggvisa: Ro ro till skären

Medeltidsballad: Silibrand

Sångelek: Kom ska du få en sväng

Lyrisk kärleksvisa: En ros jag dig sänder

Sjömansvisa: En sjömansbrud

Bröllopsmusik, brudens visa: Hur du vänder dig

Folklig koral: Den signade dag

Instrumentallåtar:

Slutmarsch

Menuett från Borgå

Polska: Mamsell Löv

Vibergspolskan

Vals: Angen var grön

Brudpolka

Schottis efter J. P. Ragvals

Inledning

Kompendiet "Folkmusikens abc – Om finlands-svensk folkmusik", har sammanställts för kursbruk och erbjuder samlade uppgifter om finlands-svenska folkmusiken samt dess repertoar. Materialet är inte en vetenskaplig avhandling; i stället har jag skrivit fritt om folkmusiken utgående från den erfarenhet och kunskap jag har genom mitt arbete. Jag har försökt formulera mig kort och uppgifterna i kompendiet är på intet sätt uttömmande. Bästa utbyte av materialet får du då du lär dig mera och jämför uppgifterna med källor på internet eller annan litteratur och utvecklar din egen uppfattning om ämnet.

Folkmusik i sig är ett lite svårdefinierbart och brett, levande ämne som har oändliga möjligheter till infallsvinklar. Folkmusik och dess olika företeelser är lättare att betrakta än definiera. Man kan man få höra allt från fusioner av musikstilar till något vi upplever som mera renodlad folkmusik. Ofta används folkmusik eller ett folkinstrument som "krydda" i andra musikstilar. Musik är ett kreativt fält och hur vi upplever den påverkas av vår tidigare erfarenhet. Folkmusik förknippas ofta med vissa instrument, spelstil, sätt att ta sig an musiken, ornament och utsmyckningar, sammanhang och tradition.

Som jag ser det omfattar folkmusiken människans hela liv, allt från vaggan till graven och såväl vardag som fest. Historia, tradition, seder och kreativitet både förr och nu. Musiken i sig är en kärna av mångfald av uttryck, känsla, samvaro och samspel, en kreativ, formbar och ständigt föränderlig tradition.

Materialet behandlar den finlandssvenska folkmusiken, dess instrument och de vanligaste låt- och vistryperna. Avsnittet under rubriken "allmänt" är en modifierad text som jag skrev till utgåvan "Folkmusik i skolan - Metodhandbok för årskurs 1–6". Jag har bifogat en lista med förslag till litteratur samt en bilaga med exempel ur folkmusikrepertoar. Noterna får fritt användas för musicerande som sådant eller med ackompanjemang. Själva melodierna är traditionella och får användas även till nya arrangemang. Folkmusiken har alltid levt i sin tid och stått i ständig förändring. Låt musiken präglas av din egen glädje, energi och kreativitet. Jag hoppas att materialet ska vara inspirerande för Dig.

Marianne Maans augusti 2022

1. Allmänt

Benämningar för musik i den fornsvenska vokabulären var kväde, dans, lek och spel. Så sent som på 1500-talet börjar begreppet "musik" användas i skriftspråk. Ordet folkmusik, som benämning för den gehörs- och traditionsbundna musik som allmogen utövade, började användas så sent som på 1700-talet.

Det finns många möjligheter till att närma sig folkmusiken och dess olika stilar. Folkmusikrepertoar kan omspänna allt från vaggan till graven och från vardag till fest. Folkmusiken kan utövas på alla nivåer från det lekande barnet i sin mammas famn till den kreativa virtuosen på världens estrader. Dess styrka finns i mångfalden och det personliga greppet. Den kan vara den enskildes konstform eller knuten till växelverkan och samspel med andra. Folkmusikens kreativa processer och utveckling sker på många olika plan, både genom personliga enskilda tolkningar eller fusioner av olika musikstilar samt olika uttrycksformer. Den är både lokal och global; liksom det närmast liggande havet är förenat med alla världens oceaner, är den lokala folkmusiken förenad med all världens folkmusik. Instrument världen över har gått en gemensam utveckling. Byns traditionella spelman eller sångare, är liksom vi själva, ett led i folkmusiken. Den har i alla tider varit tätt knuten till de allmänna kulturella sederna, den lever i sin tid och är i ständig förändring, omfattande både tradition och nyskapande. Varje utövare präglar sin musik genom sin egen personlighet.

Traditionellt har folkmusiken varit minnesbaserad och lärts på gehör utan noter. Fortsättningsvis är gehörsinläringen oslagbar som pedagogisk metod när det gäller att lära ut tolkning och stil i musik. Noterna är ett bra hjälpmedel som stöd för minnet!

Traditionen ger många intressanta aspekter att ta fasta på. Den kan föra oss på tidsresor i vår egen historia eller till folk i andra länder. Melodier och stilar vandrar, de både förenar och uttrycker det individuella. I både vokal- och instrumentaltraditionen kan vi hitta både lik- och olikheter när vi studerar melodiers rytmik och melodiföring i olika kulturer.

2. Finlandssvensk folkmusik

Finlandssvensk folkmusik är benämningen som används för folkmusiken som utövats inom den svenskspråkiga befolkningens tradition. Den svenskspråkiga befolkningen finns representerad främst vid kusterna i landskapen Österbotten, Åboland, Nyland och Åland. Finlandssvenskarnas tidiga musikhistoria har gemensamma rötter med svensk och övrig nordisk folkmusik. Den finlandssvenska folkmusiken är även en del av övrig finländsk tradition och den har tagit intryck från alla väderstreck. Sjöfarten har haft en stor betydelse för spridningen av nya instrument och melodier som tagits in i traditionen. Havet har utgjort en väg ut i världen och kontakten till de närmaste grannländerna har varit viktiga.

Foto: Bosse Mellberg

Den finlandssvenska folkmusiken är en del av både finländsk, nordisk samt europeisk tradition. I de nordiska länderna förekommer en likartad folkmusiktradition och en repertoar som till stora delar är gemensam. Samtidigt som det finns en stor variation i stilar och uttryck har vi liknande instrumentallåtar, danser och sångarter. På samma sätt som språket, kan man i musiken höra olika "dialekter", som kan variera från en by till nästa eller från en traditionsbärare till en annan. Den finlandssvenska folkmusiken bildar en zon där den svenskspråkiga och finskspråkiga traditionen möts, vilket har varit viktigt för repertoarspridning över språkgränserna.

Följande avsnitt presenterar den finlandssvenska folkmusikens låttyper, instrument och danser. Vissa stilar eller instrument har en klarare historia, medan vi om andra har ganska lite faktauppgifter gällande tidsperspektiv och bakgrund. Genom att studera andra kulturer där primitiva seder och vardagsbruk av redskap och röst har bevarats kan vi dock få tips även om rötterna även till vår egen musik. Oberoende om vi ser på musikens mera primitiva eller sofistikerade former handlar musiken om kommunikation, så som Elias Lönnrot uttryckte det i början på 1800-talet; "Musiken är liksom människans andra språk, känslornas och hjärtats språk" (Laulu on ihmisellä ikäskun toinen kieli, jolla alkaa sydämensä liikutuksia ilmotella).

3. Sång

De mest dokumenterade finlandssvenska sångtraditionerna i folkmusikarkiven är vaggvisor, medeltidsballader, sånglekar, lyriska kärleksvisor, barnvisor, skämtvisor, sjömansvisor och andliga visor. Dessutom finns sånger kring särskilda teman som nidvisor, soldatvisor, ortsnamnsånger, pedagogiska visor och till exempel nyhetsånger om händelser både nära och fjärran. Sångernas melodier antyder ofta något om deras ålder. De äldre melodierna kan ofta vara mera oregelbundna till sin form och taktart, samt ha mera modalt tonförråd medan de yngre har tydligare och regelbunden, exempelvis fyra eller åtta takters versform och tydliga dur-molltonarter. När man lyssnar på gamla inspelningar märker man också att det är mycket av tolkningen och intonationen som är svårt att fånga till noter samt att kvartstoner varit en del av traditionen även hos oss.

3.1. Tidiga sångformer

Till sångens tidiga former kan vi föreställa oss stilar och användningsområden där gränserna mellan sång, recitation eller rop, varit diffusa. Rösten har i vardagen använts till många syften: exempelvis som lockrop och -ljud (t.ex. kulning), i ramsor och besvärjelser, samt i ceremonier och ritualer. Även vaggvisor och arbetssånger för gemensam rytm i olika sysslor har en lång tradition.

3.2. Vaggvisor

Vaggvisorna sjungs ofta med den sk. fiskeskärs-melodin, "Ro ro till skären" och "Tussa lulla litet barn". Visorna är allmänna över hela Norden och har sjungits i närmast oändligt antal varianter.

3.3. Medeltidsballader

Medeltidsballaden har en kännetecknande form omfattande vers och omkväde, och balladtraditionen anses ha spridits till Norden från Frankrike på 1200-talet. Ursprungligen har balladen även dan-

sats och på Färöarna lever danstraditionen ännu kvar som kvad-dansen. Balladerna kan vara mycket långa: en försångare sjunger versen och alla övriga faller in i omkvädet. De sjungande håller en handfattning liknande armkrok, men med handfattning där vänster hand sättes under bredvidståendepersons höger arm. Balladstegen är två steg till vänster och ett till höger.

Inom balladen finns olika motivkretsar, varav en är den s.k. legendvisan. Till dem kan vi räkna Staffansvisan eller balladen om Staffan stalledräng.

Staffan var en stalledräng (vers)
Vi tackom nu så gärna. (omkväde upprepas i varje vers)
Han vattnar sina fålar fem (vers)
Allt för den ljusa stjärnan. (omkväde upprepas i varje vers)
*Ingen dager synes än,
stjärnorna på himmelen de blänka.*

Riddarvisan behandlar riddarvärlden, riddare och jungfrur samt kärlek. Berättelsen byggs upp med fraser, jungfrun har ofta "rosenröd mun", "snövitans hand" och riddaren rider på sin "gångare grå". Kärleken beskrivs på ett avlägset vis, de älskande har kanske endast mötts flyktigt men bedyrat varandra sin kärlek. Ofta slutar berättelserna tragiskt med de älskandes död, men sången får ändå vackert slut: t.ex. växer det upp en lilja på de älskandes grav och liljan står evigt grön.

Rosen lilla tjänte på konungens gård.
Med äran och med ed.
Hon tjänte där jämt uti femton år.
I vandren nu så varlig.

Naturmytiska visan behandlar övernaturliga väsen som till exempel näcken och älvor som förför människor.

Det spordes över rike, det spordes över land.
Det spordes till näcken vid älvablå strand.
Med sin ära.

Kämpavian är vanligare i västnordisk tradition. Ofta handlar dessa om jättar och människor som slåss eller är i kamp med varandra. Texterna är ofta fulla av överdrifter och stordåd.

Ramunder började att raska och slå,
liksom en modiger hjälte.
Alla små troll som i berget satt,
de månde till jorden nedfalla.
*Här inne råder jag, sade Ramunder.
Här inne står mig mycket bra, sade Ramunder*

Skämtvisan är också en balladkategori, en mycket populär visa är Bonden och kråkan.

Bonden körde till timmerskog.
Feikom fikon fallalallala
Så fick han höra huru kråkan gol.
Det dundrar för bonde i dalarna

Historiska visor grundar sig på historiska händelser. Nedan ett danskt exempel som handlar om Drottning Dagmars död.

Dronning Dagmar ligger i Ribe syg,
til Ringsted mon de hende vente,
og alle de Fruer, i Danmark ere,
dem lader hun til sig hente.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

3.4. Sångelekar

I Svenskfinland har vi ett stort antal insamlade sånglekar eller ringlekar, som de också kallas. I våra dagar är de mest vanliga på julfester eller bland barn i daghems- förskole och lågstadieåldern. Men tidigare var de förutom barnens, även ungdomarnas tidsfördriv. Sångelekarna var förr ett roligt nöje och räknades inte som dans, vilket inte var tillåtet när som helst. Dans var tillåtet endast för den som gått ut skriftskolan, men i sånglekarna fick också yngre personer vara med. Sångelekarna är ofta sociala lekar där man behandlar samhällets olika normer och modeller. Ofta handlar sångerna om att tycka om någon, hitta en partner, om frieri och giftermål. Tidigare var sånglekarna inte alltid så rumsrena som de är idag och texterna var inte alltid riktigt lämpliga för barn enligt dagens normer. I folkmusiksamlingar finns bevarade sånglekar varav en del samlats in redan på 1500-talet.

3.5. Lyriska kärleksvisor

På 1700–1800-talet blev de lyriska kärleksvisorna allt mera vanliga. Sångerna behandlade ofta olycklig kärlek och var förankrade i ståndssamhället. Kärleken i dessa visor beskrivs mera konkret än i medeltidsballaderna. Versformen och takten

är tydlig och symmetrisk. Handlingen uttrycker ofta "hjärta och smärta" på grund den ena är fattig och den andra är rik. Sångerna är dramatiska och handlar ofta om att man blivit sviken och nu endast önskar att dö.

Av hjärtat jag dig älskat i all min levnadstid.
Men det skall jag väl veta, jag får väl aldrig dig.
Fast du dig själver lovat har att du skull' trogen bli,
men jag är alltför fattig, för dig som är så rik.

3.6. Barnvisor och ramsor

Till denna kategori räknar jag olika typer av sånger som sjungs för barnen, vissa kanske väldigt korta och andra längre och mera avancerade.

Kissen låg på ugnen sjuk och klagade sin nöd.
Jag har så ont i huvvu' mitt, jag tror jag bliver död.
Kisses ungarna svara så, så. Fastän vi är små, små.
Int' ska rättan på bordet gå, så länge vi här leva.

Ramsor kan vara allt från skoj och räknerramsor, till lekar eller ramsor med olika språkjud.

Esika vesika loitton toiton,
simppele sumppele mutti maa.
Tämä tikku rutika pois.

3.7. Skämtvisor

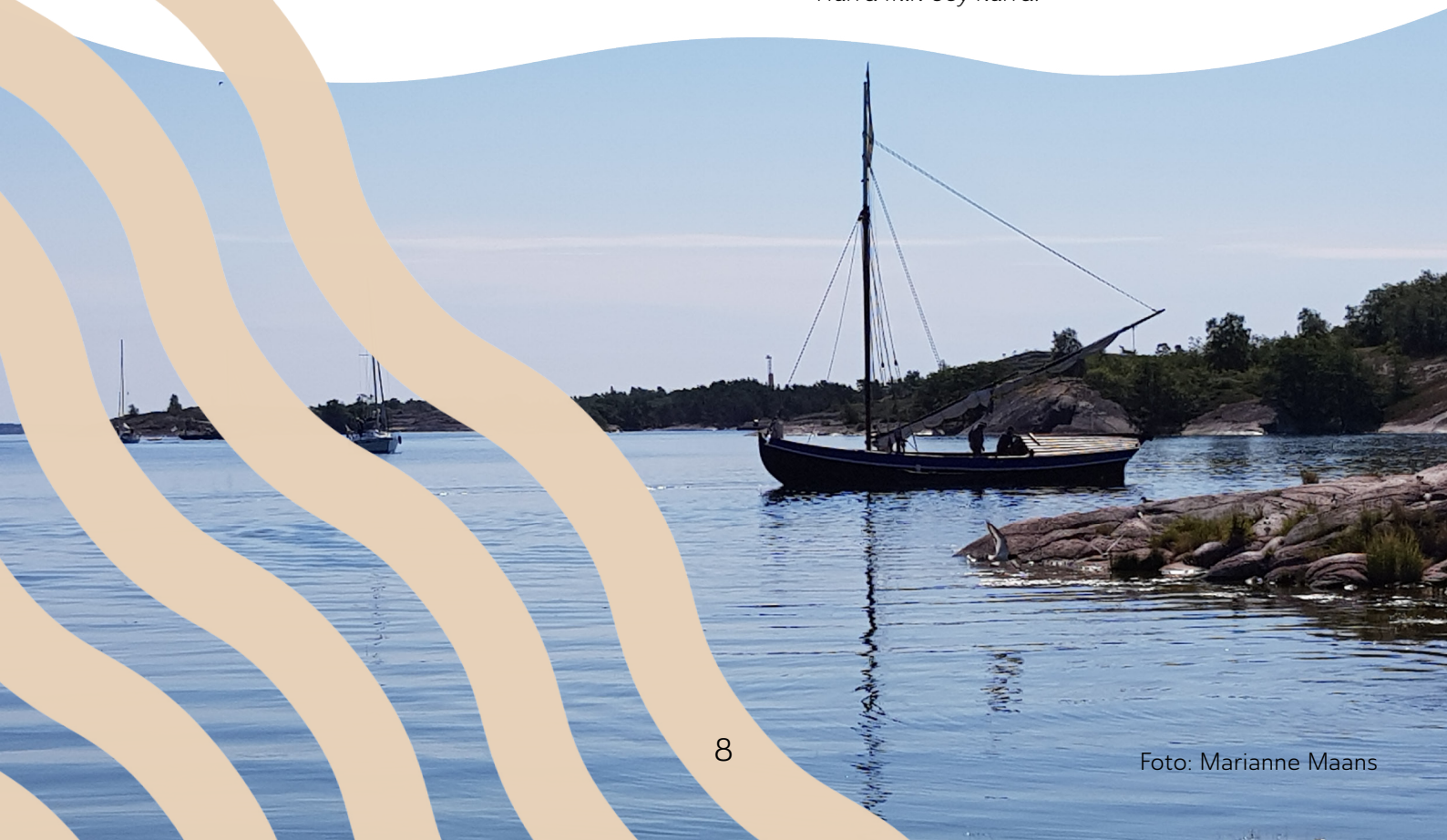
Skämtvisan är en sång med skämtsamt tema där man driver med någon eller någonting med syftet att vara rolig. En del av de tidigare skämtvisorna kan enligt dagens normer kännas ganska olämpliga. Olika sånggenrer går också in i varandra: en del skämtvisor har medeltidsballadens form och många skämtvisor är även barnvisor. Traditionerna förr var annorlunda och olika generationer levde nära tillsammans med varandra.

Andas männer drogo ut i fält, men min man blev hemma.
Andras männer hade nya hattar, men min man hade ingen.
Då tog jag mig en gammal tratt och laga min man nyer hatt.
Och gamla tratten blev nya hatten och tratt-hatt hade min man.

3.8. Sjömansvisor

En sjömansvisa är en sång med sjömanstema. Dessa visor förekommer i olika former som exempelvis balladform med vers och omkväde som medeltidsballaden, eller enligt även höra till de lyriska kärleksvisorna som representerar 1700-1800-talet. Sångerna beskriver ofta sjömannens liv på havet eller berättar om deras längtan hem eller tillbaka havet. Vissa sjömansvisor innehåller refränger med nonsensord eller ord från andra språk. På skepp som seglat långa vägar har besättningen kunnat ha sjöman med olika modersmål och sångerna har blandats. Sångerna benämns också shantys och har fungerat både till arbete och nöje.

En sjöman seglar jorden runt.
Halli hållå, halli hållå.
Hans hemkomst bliver en glädjens stund.
Sjung hoppfaderade rallalla lallala lalala
Hurra min boy hurra.

3.9. Ceremoni- och högtidsvisor

Till ceremoni- och högtidsvisor kan vi räkna bland annat bröllopsvisor, gratulations- och lyckönskingsvisor samt andra sånger som är tätt kopplade till särskilda seder och tillfällen. Formen för sångerna kan variera då genren är bred och sträcker sig långt bakåt i tiden.

3.10. Andliga sånger

Inom kategorin andliga sånger finns allt från folkliga koraler, som är psalmer i folkliga variationer, till sånger med religiöst tema.

Den signade dag, som vi nu här se,
av himmelen ned till oss komma.
Han lyser för oss, Gud låte det ske,
oss alla till glädje och fromma.
Ja Herren den högste oss alla idag,
för synder och sorger bevara.

3.11. Tralla och sång till dans

Att tralla spelmansmelodier och andra sånger har varit vanligt i folkmusiken. Ifall det inte fanns en spelman till hands och man ville dansa, kunde någon tralla dansmusiken i stället. I trallar kan man ofta höra att det finns en instrumental förebild, t.ex. en fiol som spelar med viss stråkföring som återges med hjälp av trallstavelserna. Ibland kombineras trallandet med textfraser.

4. Instrument

Folkmusik spelas idag på vilka instrument som helst och man kombinerar fritt och kreativt utgående från hurudan musik man vill skapa. Instrument med olika karaktär ger associationer och olika stämningar och stilar förenas kreativt.

Ser vi bakåt i tiden, kan vi konstatera att de instrument som spelats i finlandssvensk folkmusiktradition följer samma utveckling som instrument allmänt över hela världen. De tidiga instrumenten var gjorda av naturmaterial som trä, ben, horn, hud och växter samt metall. Instrumenten kan grupperas enligt hur de trakteras, som exempelvis rytm- och rasselinstrument, fria aerofoner, blåsinstrument (flöjter, rörbladsinstrument och trumpetinstrument), knäppinstrument, stråkinstrument och tangentinstrument. Många av våra folkliga instrument var tidigare tätt kopplade till vardagen som redskap för olika sysslor: att locka eller samla boskap, skrämja bort farliga djur, för signal- och varningsljud etc. Samma redskap har sedan även

använts eller utvecklats till instrument för musikaliskt bruk och till dans. Ännu in på 1900-talet gjorde många sina instrument egenhändigt, vilket ofta var det lättaste sättet att få tag på ett instrument. Variationen bland instrument som förekommit är mycket stor och de melodier och tonförråd som använts är kopplade till instrumentet i fråga. I det stora hela kan nämnas att melodier som byggde på tydliga harmonier blev vanligare först på 1800-talet och tidigare var melodierna mer modala refererande till grundton. Spelmansmusiken är starkt kopplad till dans och rytm, ofta med en form på fyra till åtta tacters repris. Den äldre musiken som var kopplad till att valla djur i naturen var ofta mera improvisatorisk. På den tiden då notkunskap var mera sällsynt var det naturligt att improvisation och variation hade en starkare roll i musicerandet än att spela från noter. Uppfattningen om tonskalor och renhet har också varit en annan än idag och kvartstoner har varit det "normala".

4.1. Vinare, rytm- och rasselinstrument

Enkla och mycket tidiga instrument eller ljudredskap är t.ex. vinare och brumsnurra, skramlor och bjällror. Brumsnurra och vinare finns över stora delar av världen och uppges ha använts i ritualer; senare som leksaker och för nöje. Ramtrumman hör till de äldsta instrument i världen med användning både inom musik och dans samt folkmedicin. Klappbräda (brädstump och två slagpinnar) är ett gammalt instrument som använts för att skrämja bort farliga djur, när man vallat djur i skog och mark.

Ramtrumma.
Foto: Marianne Maans

Vinare och näverbjällra.
Foto: Marianne Maans

Klappbräda.
Foto: Marianne Maans

Selklockor, fårklocka och koskälla.
Foto: Marianne Maans

4.2. Blåsinstrument

4.2.1. Flöjter

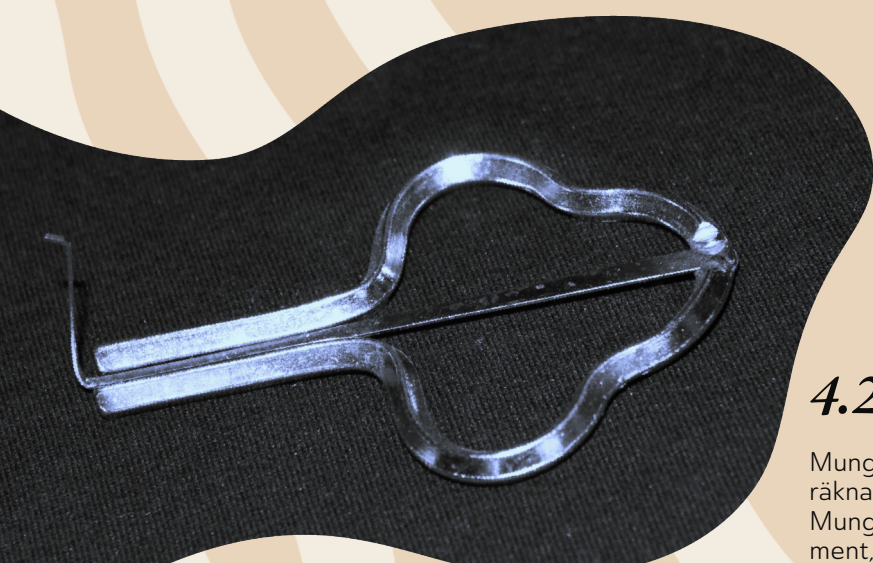
I folkmusiken finns flöjter och små pipor av de mest varierande slag, gjorda av naturmaterial som ben, bark, växtrör, lera och trä. Tidsmässigt har de följt med sen primitiva tider till idag. En enkel kantflöjt görs av ett växtrör och tonen fås genom att blåsa mot rörets kant.

Sälgföljt eller naturtonsflöjter utan fingerhål gjordes tidigare av sälgbark eller träror, men idag ofta av plaströr. Genom blåsteknik och att stänga rörets öppning med fingrarna kan avancerade melodier spelas.

En stor variation av flöjter med fingerhål fås av trä- och växtrör. Ofta har träflöjterna kallats vallflöjt, vilket berättar om deras användningsområde. Lerflöjt räknas höra till de mycket gamla instrumenten och finns i olika former över stora delar av världen. En form av lerflöjt är lergöken, som fick stor spridning på 1800-talet. Vid handel kunde man ofta få en lergök på köpet eller för att jämna ut betalsumman.

Kantflöjter, naturtonsflöjt och lergök.
Foto: Marianne Maans

Mungiga.
Foto: Marianne Maans

4.2.2. Mungiga

Mungigan är ett enkelt litet instrument som kan räknas både till blås- och knäppinstrumenten. Mungigan anses vara ett av världens äldsta instrument, och förekommer i stål, trä och bambu. Instrumentet har en ram som hålls mot tänderna och en tunga som sätts i vibration genom att knäppa med fingrarna. Munhålan fungerar som resonanskropp och genom att förändra munhållans form klingar olika toner. Genom att blåsa och göra rytmer med andningen förstärks tonen. Mungiga har använts även för dans.

4.2.3. Horn och lurar

Horn och lurar spelas med liknande blåsteknik som trumpet. Instrumenten har använts både som signalinstrument och inom vallmusiken för att hålla boskapen samlad samt skrämja bort farliga djur. Som signalinstrument har lurar och horn använts för bland annat meddelanden om postankomst, som jakt signaler, meddelande om brand eller annan fara. Vanliga material för horn och lurar är djurhorn, trä, näver, mässing och brons. Instrument utan fingerhål har gett toner enligt övertonsserien som regleras med hjälp av blåstekniken, instrument med fingerhål har gett ytterligare möjligheter.

Kohorn och trähorn.
Foto: Marianne Maans

4.2.4. Rörbladsinstrument 4.3 Knäppinstrument

Folktraditionen innehåller en mängd varianter av rörbladsinstrument och de kan räknas höra till vallmusiken även om bruksområdet är bredare. Ljudprincipen är att instrumentet har ett munstycke med vibrerande "ljudtunga" eller separat tillfogat tunt träblad. Den enklaste modellen är ett vassrör med utskuren tunga som vibrerar när man blåser. Vassröret eller träbladet kan tillfogas rör, horn eller en lur för förstärkning av ljudet. Instrumentet kan antingen ha fingerhål eller sakna dem. Säckpipan är ett rörbladsinstrument där rörblad och trärör tillfogats en luftsäck som blåses upp och luften styrs till spelpipan. Det var länge osäkert huruvida säckpipa förekommit i Finland eller inte, men forskaren Rauno Nieminen har under inventering av Nationalmuséets samlingar identifierat delar av en säckpipa. Den moderna klarinetten infördes via militärmusiken i slutet på 1700-talet och blev ett viktigt instrument inom spelmansmusiken.

Inom knäppinstrumentfamiljen kan vi nämna lyran som ett viktigt instrument fram till vikingatidens slut. (fotevikensmuseum.se) Kantelen har varit ett viktigt knäppinstrument i trakterna kring Östersjön. Bland den finlandssvenska befolkningen har enskilda kanteleinstrument förekommit i hemmen även om kantelespel inte varit en mera utbredd tradition.

Femsträngad kantele.
Foto: Marianne Maans

Övriga knäppinstrument som kan nämnas är mandolin, mandola, gitarr och cittra. Även luta kan ha förekommit i viss mån bland societeten. Ackordcittran blev ett populärt instrument i början av 1900-talet och spelades ofta av kvinnor i hemmen som ackompanjemang till sång. Mandolinen har använts i folkmusiken sedan början av 1900-talet. I Åbo ordnades gitarrkonserter bland societeten redan på 1700- och 1800-talet, men gitarren har fått större utbredning genom dansmusiken först på 1900-talet.

4.4. Stråkinstrument

Bland stråkinstrumenten kan nämnas stråkharpa, nyckelharpa, vevlira, fedla, fiol och psalmodikon. Alla utom psalmodikon kan räknas vara spelman-sinstrument för dans och underhållning.

4.4.1. Stråkharpa

Av stråkharpan (tagelharpa, talharpa) finns inga instrumentfynd från Svenskfinland men det är möjligt att den har förekommit eftersom stråkharpan varit i bruk i Sverige, på svenskspråkiga öar utanför Estland och i Karelen. På Åland har enligt etnologen Per-Ove Högnäs talesättet "låter som en gammal stråkharpa" använts för att beskriva någonting som låter gnälligt. Instrumentet har traditionellt haft 2–4 tagelsträngar varav åtminstone en klingar med som bordunton. Enligt den traditionella spelstilen spelas melodier genom att förkorta strängarna med övre sidan av fingrarna.

4.4.2. Nyckelharpa

Uppgifter om användning av nyckelharpa finns från Åland och Österbotten. I Esse finns en nyckelharpa av s.k. 1600-talsmodell bevarad, kallad Esseharpan. Instrumentet betecknas den näst äldsta bevarade nyckelharpan efter Moraharpan som är från 1500-talet. De kromatiska nyckelharporna som idag är de mest utbredda nyckelharporna utvecklades i början på 1930-talet. Övriga nyckelharpstyper som kan nämnas är Enkelbasharpan, Kontrabasharpan och Österbyharpan samt nyare experiment som tenor nyckelharpa.

Stråkharpa.
Foto: Rauno Nieminen

Esseharpa.
Foto: Rauno Nieminen

4.4.3. Vevlira

Vevliran har många likheter till nyckelharpan men strängarna berörs med ett hjul i stället för stråke. Vevlira avbildas på kyrkomålningar och i Nationalmuseets samlingar finns ett instrumentfynd från Pielisjärvi, Karelen. Huruvida vevlira har ingått i den finlandssvenska folkmusiktraditionen är oklart.

Fiol och stråke.
Foto: Marianne Maans

4.4.4. Fiddla och fiol

De tidigaste anteckningarna om användning av fiol i Finland är från Åbo slott år 1557 där en av de fem musikanterna kallades Matz fiddlare. Troligt är att det även fanns andra fiddlare i området vid samma tid. Mot slutet av 1600-talet har fiolen blivit tämligen känd i städerna och vid kustområdena. Den introducerades genom den livliga sjöfarten mellan Sverige och Finland och blev ett av 1700-talets viktigaste instrument både bland allmogen och i städernas societet. Med fiolen kom också nya modedanser och musik som menuett, polonäs och polska, vilka blev de följande århundradens viktigaste instrumentala folkmusik och dessa formar en värdefull del av den finlandssvenska spelmansmusiken. På traditionsinspelningar som gjorts sedan början av 1900-talet är fiolen det instrument som jämte sången, dokumenterats mest. I musiken kan menuett, polonäs och polska nämnas tillhöra ett äldre traditionsskikt där melodierna är mera modala än grundade på harmonier. I grova drag kan man

säga att de representerar en folklig art av barockens musik och representerar 1600–1700-talet och in på tidigt 1800-tal. Till den yngre fiolmusiken kan räknas vals, schottis, polka, mazurka och hambo vilka är mera utformad enligt harmonier och tiden från 1800-talets början in på 1900-talet. Till fiolmusikens rikedom hör att tonhöjderna varit variabela och det har varit möjligt att spela kvartstoner. Kännetecknande för den traditionella fiolmusiken är uttrycksfullheten i stråkföring, utsmyckning och melodik. Hos många skickliga spelmän som finns dokumenterade kan höras en spännande och lite vild tonalitet genom användningen av kvartstoner.

4.4.5. Psalmodikon

Psalmodikon var ett instrument som utvecklades i Danmark i början av 1800-talet. Den svenska prästen Johannes Dillner blev en viktig förespråkare av användande av psalmodikon när han ville höja nivån på den heterogena kyrkosången. Instrumentet var i allmänt bruk i Finland framförst i söndagsskolor och bland kringresande lärare på 1800-talet.

4.4.6. Övriga stråkinstrument

Stråkinstrument som altviolin och cello har i regel använts i mindre utsträckning i den traditionella folkmusiken men mera i städernas och societetens salongsmusik. Kontrabasen blev ett viktigt instrument i spelmansgrupper i slutet av 1940-talet men användes redan tidigare i schlager- och underhållningsmusiken.

4.5. Munspel, dragspel och orgelharmonium/tramporgel

Munspel, dragspel och orgelharmonium är alla viktiga instrument inom spelmans- och dansmusiken efter mitten/slutet på 1800-talet. Instrumenten bygger på samma teknik och uppfanns i Tyskland i början på 1820-talet. De första dragspelen var 1- och 2-radiga diatoniska dragspel där varje knapp, liksom munspelet vid ut- och inandning, gav olika ton när bälgen fördes utåt eller inåt. Dragspelet hade ackordklaffar för ackordackompanjemang och med instrumentet kom ny musik som följde de enkla ackorden. Dragspelen utvecklades an efter och på 1920-talet var de redan kromatiska och mångsidiga i tonomfång och ackorden. På 1910-talet togs dragspel med pianotangenter i diskantsidan i bruk i USA och idag är såväl kromatiska knappdragspel som pianodragspel populära. Orgelharmonium har varit ett viktigt instrument i andliga musiken och som skolinstrument, liksom också inom spelmansmusiken för ackompanje-

mang. Munspelet har varit ett populärt folkinstrument och, tack vare sin behändiga storlek, lätt att bära med sig. De tidiga dragspelens framfart mötte också på motstånd bland dem som älskade den mångsidiga och utbroderade fiolmusiken. De diatoniska dragspelens tonala begränsning ansågs utarma och förenkla musiken. Fiolmusiken, som representerade en mera modal och omväxlande harmoni, gick inte att anpassa till de tidiga dragspelens enkla harmonierna. I början på 1900-talet uppkom en rörelse mot dragspelen och samtidigt ordnades spelmanstävlingar för att stimulera fiolmusiken. Dragspel kan liksom fiol nämnas som ett av den finlandssvenska folkmusikens viktigaste instrument. Dragspelen introducerade vid sin ankomst ny musik som grundade sig på harmonier: polka, vals, schottis, mazurka, hambo och senare 1900-talets schlagers samt underhållningsmusik.

Tvåradigt dragspel.
Foto: Pekka Pentikäinen

5. Spelmansmusikens repertoar

Spelmansmusiken har varit nära kopplad till allmogesamhället till 1700-1900-talet. Musiken spelades vid bröllopen som ofta varade i tre dagar, vid dans- och spelstugor som ordnades i stugor och sommartid på flata platser, exempelvis ett berg eller en lämplig äng.

5.1. Marsch

Marscher och gånglåtar har spelats för marscher och promenad samt i högtidliga och ceremoniella sammanhang, som brud- och bröllopsmarscher, festmarscher, måltidsmarscher, sorgmarscher samt även parad- och krigsmarscher.

5.3. Polonäs

En polsk dans i $\frac{3}{4}$ -takt med flera turer. Musiken har ofta stora likheter med polska. Polonäsmelodier fanns redan på 1500-talet och dansen var populär sällskapsdans in på 1800-talet och hörde till bröllopens ceremoniella danser.

5.4. Menuett

Menuetten var en fransk hovdans som från omkring 1650-talet spred sig till allmogen. Den utgjorde en del av den nya musik som infördes tillsammans med fiolen och hör till de viktigaste danserna inom finlandssvensk folkmusik. Särskilt i Österbottniska Jeppo och Syd-Österbotten har menuetten bevarats till våra dagar. Menuettmelodierna kan vara kluriga och utsmyckade och finns i både långsammare och snabbare variationer. Menuetten dansas så man står parvis mot varandra, bildande två rader. Menuetten har ett grundsteg som används under dansens olika skeden och efter menuett dansas ofta polska. Vid de Österbottniska bröllopen i Lappfjärd dansades de så kallade pälldanserna efter måltiden den första dagen. Dessa omfattade sammanlagt nio danser med två menuetter och en polska vilket sammanlagt blev 27 olika melodier. Detta var bara början av de tre dagar långa bröllopen och en spelman behövde många låtar i sin repertoar. Menuetten var också en po-

5.2. Långdans

Långdans är en dansform där man dansar i en lång rad, slingrande formationer inom- eller utomhus till musik. Långdansmelodier kan ibland ha en något obestämd form och melodierna en ålderdomlig karaktär.

Foto: Timo Hukkanen

pulär dans i Åboland och Nyland, men trängdes i dessa områden starkare undan av 1800-talets nya danser.

I en intervju med spelmannen Otto Lillhannus från Lappfjärd, ställer musikforskaren Ann-Mari Häggman frågan hur han vet skillnaden på en polska och en menuett. Spelmannen svarar "självkänt, i menuetten räknar man till sex och i polskan till tre". Det här är ett bra tips även för dagens spelmän gällande menuettens frasering. I noter skrivs menuetten i $\frac{3}{4}$ -takt, men om man följer Lillhannus råd och räknar till sex får man en frasering som sträcker sig över två takter, vilket ger musiken ett bra flyt.

Foto: Grafica Layout

5.5. Polska

Polskan är en dans med polskt ursprung och musiken har gemensamma drag med polonäsen. De första uppteckningarna av polskamelodier är från första hälften av 1700-talet. Polskorna utgör tillsammans med menuetterna "guldet" i den finlandssvenska folkmusiken. Här hittar vi de unika och speciella melodierna, musik med tonspråk från en annan tid. Polskan var en modedans som tillhörde bröllopsceremonierna från 1700-talet in på 1900-talet. Den finlandssvenska polskan dansas både i stor ring som gruppdans, i mindre grupper och även parvis. I polskorna fick spelmannen briljera och ge sig hän det vilda och kreativa. Ofta användes kvartstoner, även om de idag till stora delar försvunnit och ansetts vara falskspel och dåligt spelat. När man lär sig polskor på gehör efter någon spelman som använder kvartstoner, märker man att karaktären försvinner om man lämnar bort kvartstonerna.

Polskorna skrivs oftast i $\frac{3}{4}$ -delstakt, men i Finland finns det också polskor i $\frac{2}{4}$ -delstakt. De finlandssvenska polskorna har traditionellt varit mera jämna i takten jämfört med de svenska polskorna. Stor del av de finlandssvenska polskorna är 16-delspolskor, vilket också ger en jämnare gång. Polskor med mera 8-delar är ofta ojämna med mera tyngd på 1:an o 3:an.

5.6. Kadrilj

Kadriljen har sitt ursprung i 1700-talets Frankrike och var en populär sällskapsdans i hela Finland från mitten av 1700-talet framåt. Kadrilj dansas parvis i fyrkant eller cirkel med varierande turer.

5.7. Vals

Valsen i finlandssvensk folkmusik dansas som pardans och brukar skrivas i $\frac{3}{4}$ -takt och ibland som $\frac{3}{8}$. I folkmusik- och -danskretsar dansas även familjevalse. Till äldre valser räknas de så kallade springvalserna där melodin byggs upp med åttondelar. Melodier som bygger på längre toner fjärdedels och halvnoter, räknas som yngre valser. Musikaliskt bygger valserna ofta på harmonier, men man hittar också melodier med mera ålderdomliga drag. De viktigaste instrumenten för vals har varit tidens spelmansinstrument, fiol, klarinett och från andra halvan av 1800-talet även dragspel.

I början av 1800-talet gick i Åbo tidning livliga diskussioner om de nyinkomna modedanserna jämfört med de tidigare danserna (bl.a. polonäs, menuett, polska). "Jag vill gärna fråga vilken karl som helst, kan han ännu hålla samma högaktning för en flicka, sedan han sett henne valsa? Å andra sidan, kan man väl inte finna en sannare och livligare bild, än cirkel på cirkel av unga sköna svävande varelsor, par efter par i en harmonisk rörelse".

5.8. Purpuri

Under 1800-talet började dansas purpuri (från ordet potpurri): en serie olika danser som dansas i följd. Purpurin var en viktig bröllopsdans på många orter och kunde innehålla danser som polonäs, hopptakt, slätvals, figuré, marsch etc. Purpurins bakgrund kan spåras till 1700-talets Frankrike och spreds till Finland österifrån när Finland blev en del av Ryssland.

5.9. Polka

Polkan uppstod i Böhmen på 1830-talet och blev en modedans i Paris på 1840-talet. I pressen skrevs om "polkafebern" som kom till Helsingfors år 1844 och inom två år nådde den Uleåborg. Det viktigaste instrumentet för polkan var dragspelet som var tidens nya modeinstrument. Polkan går i snabb 2/4-delstakt och melodin följer ofta de vanligaste ackorden i dur- och mollmelodier.

5.10. Schottis

Schottis är en pardans som också spreds från Europa till Finland under 1800-talet. Taktarten är 2/4-delar och tempot är lugnare än i polkan. Formen är liksom i vals och polka regelbunden och bygger på 8 tacters repris.

Foto: Timo Hukkanen

Foto: Timo Hukkanen

5.11. Mazurka, hambo och andra danser

Under 1800-talet spreds en mängd olika danser, däribland mazurkan, en polsk dans i 3/4-delstakt. En annan dans var hambon, vars ursprung är omtvistat. En möjlighet är att den var modevariant av polskan som på 1800-talet var den vanligaste pardansen på landsbygden i Sverige. Både mazurka- och hambomelodierna bygger oftast på tydligare harmonier och klara dur/molltonarter jämfört med menuetterna och polskorna på 1700-talet.

Förutom de danser som nämnts ovan finns en otalig mängd andra danser och lekar som dansats både vid bröllop och andra tillfällen: t.ex. kockdans, stabbdans, björndans, engelska, fransäs, skinnkompass, Gustavs skål, själaskuttan osv. På 1900-talet kom ny musik, nya danser och stilar som tango, foxtrot, charlston osv.

Danspedagog Heidi Palmu och Marcus Blomberg.
Foto: Timo Hukkanen

6. *Folkmusikens utveckling*

Spelmansmusiken och de tidigare danserna levde vidare på bröllopen och sökte sig nya former i kretsar med intresse för folkmusik. På 1960-1970-talet bildades många folkmusikinstitut, spelmans- och dansorganisationer. Många unga började spela folkmusik eller dansa folkdans och spelmanslag bildades på många orter. Folkmusiken levde upp i samband med den världsomfattande hippierörelsen och gröna vågen, samt som en motrörelse till en allt mera dominerande stadskultur. År 1983 grundades en folkmusikavdelning vid Sibelius-Akademien och varje år antas omkring fem nya studerande. Idag finns många sätt att utöva folkmusik: spelmanslag, folkmusikensembler, körer samt professionellt utövande musiker. Den finlandssvenska folkmusiken är en stil inom folkmusikgenren och -fältet, med en egen karaktär och unika låtar.

Oscar Grönroos och Henrica Westerholm från folkmusiktrion The Hobs.
Foto: Timo Hukkanen

Litteraturförslag

Internet, bl.a. Wikipedia

Noter och skivutgåvor vid SLS/Finlands svenska folkmusikinstitut.

Arkivmaterial vid Sibeliusmuseum och SLS (Folkkultursarkivet och Finlands svenska folkmusikinstitut).

Matts Arnbergs inspelningar i Svenskfinland 1957-1958. Svenskt visarkiv.

Andersson, Otto: Finlands svenska folkdiktning V Folkvisor 1. Den äldre folkvisan.

Andersson, Otto: Finlands svenska folkdiktning V Folkvisor 3. Sånglekar.

Andersson, Otto: Finlands svenska folkdiktning VI Folkdans A1 Äldre dansmelodier. (1963)

Andersson, Otto & Dahlström, Greta: Finlands svenska folkdiktning VI Folkdans A2 Yngre dansmelodier (1975)

Andersson, Otto: Finlands svenska folkdiktning VI Folkdans A3 Bröllopsmusik.

Asplund, Anneli & Hako, Matti: Kansanmusiikki (1981)

Asplund, Anneli m.fl.: Suomen musiikin historia: Kansanmusiikki (2006)

Arnberg, Matts: Den medeltida balladen (1962)

Arwidsson, Adolf Iwar: Svenska Fornsånger (2015)

Bergman, Anne: Nu haver jag gått en så långan väg, Visor från Åbolands skärgård (1996)

Hansson, Stina: Kom ska vi dansa, kom ska vi sjunga (1996)

Helistö, Paavo: Klaneetti (1985)

Häggman, Ann-Mari: Magdalena på Källebro. (1992)

Högnäs, Per-Ove: Låtar från Kökar (1991)

Lantz Monica & Jonsson, Bengt R.: Sjömansvisor

Ling, Jan: Svensk folkmusik: bondens musik i helg och söcken (1978)

Ling, Jan: Nyckelharpan: studier i ett folkligt musikinstrument (1979)

Ling, Jan: Folkmusikboken (1980)

Maans, Marianne: Musik och människor, folkmusik från Kristinestadsnejden. (2006)

Nieminen, Rauno: The Bowed Lyre Jouhikko (2007)

Ro ro till skären

Trad. sj. av Hilma Ingberg, Bromarv

Ro ro till skä - ren plock åt bar-nen bä - ren, plock nu int' me - ra som bå - tar-na bär,

skyn-da hem me-dan da - ger är. Hem ti' bar-nen kä - ra, hem ti' bar-nen kä - ra.

Bå-tar-na var i från ös - ter, å - ror-na var i från väs - ter. Seg-le-na vo - ro av simp-pe-skin,

vi ska ro å' seg - la hem. He - la lång - a som - ma - ren,

mel-lan stu-gan å' kam-ma-ren. hem ti' bar-nen kä - ra, hem ti' bar-nen kä - ra.

Silibrand

Trad. medeltidsballad
sj. av Svea Jansson, Nötö.

Si - li - brand kör - de upp - åt hö - ga lof - tet sva - la. Allt
5 un - der den lin - den så grö - na. Där
9 fick han se sin dot - ter mot lun - den fa - ra. I
13 ri - den så. Var - li - ga gen - nom lun - den med hen - ne.

Silibrand körde uppåt höga loftet svala.
Allt under den linden så gröna.
Där fick han se sin dotter mot lunden fara.
I riden så, varliga genom lunden med henne.

Silibrand fämnar ut kappan blå.
Allt under den linden så gröna.
Där föder hon två karska svenbarnen på.
I riden så, varliga genom lunden med henne.

Min svärmor vill jag giva min silverborda kniv.
Allt under den linden så gröna.
Hon har ju förrått mitt unga liv.
I riden så, varliga genom lunden med henne.

Min moder skall jag giva min silkesticka sär,
Allt under den linden så gröna.
Hon har ju för mig lidit båd sveda och vär.
I riden så, varliga genom lunden med henne.

Min syster vill jag giva mina gullringar sju.
Allt under den linden så gröna.
Som jag int har haft sen jag var brud.
I riden så, varliga genom lunden med henne.

Det ena så förde de till kristi dop.
Allt under den linden så gröna.

Kom ska du få en sväng

sånglek

Trad. Lappfjärd

Kom ska du få en sväng ut - av mig, jag en - av dig och du en - av mig.

5
Så går det he - la la - get om-kring, tills vi har dan-sat al - la.

2. Dansa ännu i ungdomens år,
livet det är så faseligt kort.
Snart komma de flyende år,
så är du ur dansen.

En ros jag dig sänder

Trad.
Sj. av Birgit Klåvus, Närpes

1.En ros jag dig sän - der mitt vitt - ne den bär, att
2.Din ros har jag vatt - nat med kär - le - kens tår, på

5
du är den en - de som jag hå - ler kär. En kär. Om
dig har jag vän - tat i dag - ar och år. Din år. Men

10
du ej vill lo - va att bli - va min ma - ke så
nu vill jag sjun - ga och glöm - ma all smär - ta och

14
må du väl sän - da mig ro - sen till - ba - ka Om ba - ka
ro - sen den göm - mer jag när - mast mitt hjär - ta. Men hjär - ta.

Kan sjungas alla tillsammans eller:
Versfras = Försångare, Refräng = Alla.

En sjömans brud

Melodi och stämmor kan sjungas med variation. Pröva också att improvisera egna stämmor. Tonarten kan också vara annan än den skrivna.

Trad. sjungen av
Viktor Johansson, Houtskär
Arr: Marianne Maans

Kan även nynnas som långa toner utan text.

II
1. En sjö - mans brud skall blå - klädd gå. Ri - o ri - o
Mm - mm..

Melodi I
En sjö - mans brud skall blå - klädd gå. Ri - o ri - o

Kan även nynnas som långa toner utan text.

III
En sjö - mans brud skall blå - klädd gå. Ri - o ri - o
1. Mm - mm..

4 *Kan även nynnas som långa toner utan text.*

rej. Att hon skall lik - na böl - jan blå. Håll an så god.

rej. Att hon skall lik - na böl - jan blå. Håll an så god.

Kan även nynnas som långa toner utan text.

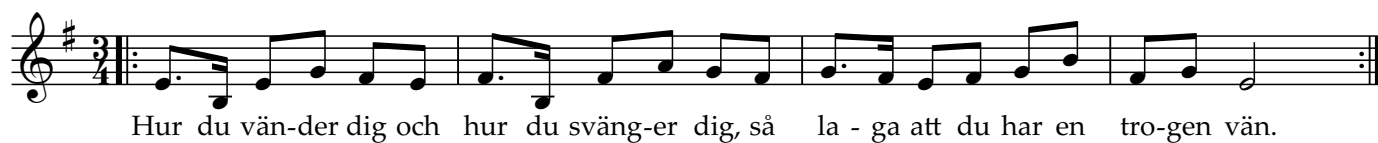
rej. Att hon skall lik - na böl - jan blå. Håll an så god.

2. En sjömans största nöje är.
-Rio rio rej.
Att hålla vackra flickor kär.
-Håll an så god.
3. När som en sjöman går iland.
-Rio rio rej.
Då tar han flickan i sin famn.
-Håll an så god.
4. Stormen ryter och åskan går.
-Rio rio rej.
Då måste en sjöman på däck stå.
-Håll an så god.
5. Åskan dundrar knall på knall.
-Rio rio rej.
Då står en man vid varje fall.
-Håll an så god.

Hur du vänder dig

Brudens visa

Trad. Finland

Den signade dag

Trad. Sungen av
Theodor Lindfors, Vörå.

Koralen har spelats in av Gun Forslin, Sibeliusmuseum/Musikvetenskapliga institutionen vid Åbo Akademi. Utskrift av Göran Blomqvist år 1995. 50 folkliga koraler och andliga visor från Svenskfinland utgivna av Stiftsrådet i Borgå stift.

Slutmarsch

Trad. spelad av
Erik Backman, Replot
Arr: Marianne Maans

I

A

Am Dm Em E⁷ Am Dm Em E

II

5

B

C Dm Em G Am F

8

1. | 2. D. C. al Fine | 2. Fine

E Dm F F Am

Menuett från Borgå

Trad.
Upptecknad efter Gustav Grundsten
Arr. Marianne Maans

I

II

Bas

G /B C D /A G D⁷ G

5

G /F# /E Bm /F# /D Em /F# /G G D /A

9

1.

2.

G /B C D C D/A D G D G

Mamsel Löv, polska

You can variate the bowings
and add ornaments!

Trad. played by Boris Wiklund,
Övermark, Finland

Vibergspolskan

Trad. spelad av
E. Viberg, Bromarv.
Arr: Marianne Maans

I

II

Riff

Rytmen kan varieras

A⁵
A

G⁵(add6/9)
G⁵

A⁵
A

G⁵(add6/9)
G⁵

I

II

Riff

5

A⁵
Am

G⁵(add6/9)
G⁵

A⁵
Am

G⁵(add6/9)
G⁵

A⁵
Am

I slutet

Ängen var grön

Played by Viktor Andersson, Jeppo, Finland
Arr: Marianne Maans

I

II

A Dm A

Detailed description: This system contains the first three measures of the piece. It is written for two staves, I and II, in a 3/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). Measure 1 starts with a repeat sign. Chords A, Dm, and A are indicated below the staves for measures 1, 2, and 3 respectively.

5

Gm Bb C

1. A 2. A

Detailed description: This system contains measures 4, 5, and 6. Measure 4 has a repeat sign. Measure 5 has a first ending bracket. Measure 6 has a second ending bracket. Chords Gm, Bb, C, A, and A are indicated below the staves for measures 4, 5, 6, 7, and 8 respectively.

10

Dm C G

Detailed description: This system contains measures 7, 8, and 9. Measure 7 has a repeat sign. Chords Dm, C, and G are indicated below the staves for measures 7, 8, and 9 respectively.

14

Dm A Dm Dm

1. 2.

Detailed description: This system contains measures 10, 11, 12, and 13. Measure 10 has a repeat sign. Measure 11 has a first ending bracket. Measure 12 has a second ending bracket. Chords Dm, A, Dm, and Dm are indicated below the staves for measures 10, 11, 12, and 13 respectively.

Brudpolka

Trad. spelad av
Edvard Öjst, Replot
Arr: Marianne Maans

I

II

A

5

9

B

13

Schottis efter J.P Ragvals

Trad. J. P. Ragvals, Övermark.

Arr: Marianne Maans

A *Sjunkande stämman, spelas t.ex. sista genomspelnngen i A-delen:*

A - G# - G - F# - F - D - E

I

II

III

5 **B**

1. 2.

I

II

III